

6 M Cdo 1/2010

R O Z S U D O K

V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Rudolfa Čirča a sudcov JUDr. Ladislava Górasza a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobcu **Š. W.**, bývajúceho v B. proti žalovanej **PhDr. D. F.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. M. S., advokátkou so sídlom v B., **o zaplatenie 110 834,49 EUR (3 339 000,-- Sk) s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 15 C 284/2005, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 23. mája 2007 č. k. 15 C 284/05-290 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. októbra 2008 sp. zn. 5 Co 394/07 rozhodol

t a k t o :

Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky **z a m i e t a .**

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava II 22.12.2005 sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 3 339 000,-- Sk (110 834,49 EUR) s prísl. predstavujúcej bezdôvodné obohatenie, ktoré mala získať žalovaná nedodržaním dohody uzavretej s ním v júli 2005. V žalobe uviedol, že podľa ústne uzavretej dohody poskytol žalovanej finančné prostriedky na kúpu bytu s tým, že neskôr tento byt na jeho výzvu prevedie naňho. V rozpore s dohodou však byt na neho nepreviedla a poskytnuté finančné prostriedky v žalovanej výške nevrátila.

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 23. mája 2007 č.k. 15 C 284/05-290 žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania 330 650,-- Sk (10 975,57 EUR) na účet jej zástupkyne (advokátky) do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zamietnutie žaloby odôvodnil neunesením dôkazného bremena žalobcom, keď vykonaným dokazovaním nebola preukázaná jednak existencia ním tvrdenej dohody a jednak samotné odovzdanie peňazí žalovanej.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 7. októbra 2008 sp. zn. 5 Co 394/07 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania 98 115,-- Sk (3 256,82 EUR) do rúk zástupkyne žalovanej do troch dní. Potvrdenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa so záverom súdu prvého stupňa, že tvrdenia žalobcu ohľadne samotného odovzdania peňazí žalovanej neboli v konaní preukázané.

Na základe podnetu žalobcu podal proti uvedeným rozsudkom okresného i krajského súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby dovolací súd rozsudky oboch súdov zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Za inú vadu považoval nesprávne hodnotenie dôkazov oboma súdmi, keď tieto nehodnotili dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a zjavne dospeli na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukazoval na to, že súd prvého stupňa nevzal do úvahy časť výpovede svedka M. A., ktorý vypovedal o okolnostiach svedčiacich o tom, že žalovaná sa vyjadrovala, že čaká na žalobcu a na zvyšnú časť kúpnej ceny a že po stretnutí so žalobcom vložila na svoj účet druhú časť kúpnej ceny, a nevzal do úvahy ani výpoveď svedka J. A., že z druhej strany cesty pozoroval žalobcu pri odovzdávaní peňazí žalovanej. Aj odvolaciemu súdu vyčítal, že nevzal do úvahy výpoveď svedka A. pred prvostupňovým súdom, ale vychádzal z jeho neskoršej výpovede pred vyšetrovacím orgánom a to bez odstránenia rozporov medzi týmito výpoveďami.

Žalobca sa v písomnom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu v plnom rozsahu stotožnil s jeho obsahom.

Žalovaná vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhla tento opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že boli splnené podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a že dovolanie je prípustné, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudky oboch súdov ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora nie je dôvodné.

Aj v konaní o mimoriadnom dovolaní je dovolací súd viazaný uplatneným dovolacím dôvodom (§ 242 ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.), za ktorý v prejednávanej veci generálny prokurátor označil inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci /§ 243f písm. b/ O.s.p./. Dovolací súd preto skúmal v dovolacom konaní vecnú správnosť napadnutých rozsudkov len z hľadiska tohto uplatneného dovolacieho dôvodu. Najprv však z úradnej povinnosti skúmal vady uvedené v § 237 O.s.p., i keď neboli dovolaním namietané, pričom z obsahu spisu ich existenciu nezistil.

Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.).

Vadou konania v zmysle citovaného ustanovenia § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. môže byť akákoľvek vada konania (t. j. porušenie ustanovení zákona upravujúcich konanie od začiatku až po jeho právoplatné skončenie), ak spĺňa súčasne podmienku, že mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Nestačí teda, že len mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie, ako je to upravené pri dôvodoch odvolania v zmysle § 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p. To či a kedy mala daná vada za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, závisí vždy od posúdenia konkrétneho prípadu. Za inú vadu konania sa spravidla považuje najmä porušenie ustanovení o dokazovaní, a to tým, že súd vôbec nezisťoval skutočnosti

rozhodujúce pre posúdenie veci aj napriek tomu, že boli tvrdené a na ich preukázanie boli navrhnuté dôkazy, porušenie ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, (napr. osoba, ktorá mala byť vypočutá ako svedok, bola vypočutá ako účastník konania, svedok nebol o svojich povinnostiach riadne poučený, dôkaz listinou bol vykonaný v rozpore s § 129 O.s.p. a pod.), nevykonanie dôkazu navrhnutého účastníkom na preukázanie rozhodujúcej skutočnosti, hoci súd následne dospel k záveru, že účastník neunesol dôkazné bremeno, odklon odvolacieho súdu od skutkových záverov súdu prvého stupňa bez zopakovania dôkazov alebo doplnenia dokazovania, nesplnenie poučovacej povinnosti.

Inou vadou v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. nie je samotné hodnotenie dôkazov nižšími súdmi, keďže v dovolacom konaní nemožno toto hodnotenie preskúmať (porovnaj R 42/1993). Hodnotenie dôkazov totiž môže robiť len súd, ktorý ich vykonal. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Medzi skutočnosťami, ktoré boli účastníkmi tvrdené a ktoré boli predmetom dokazovania musí sudca už od začiatku dokazovania rozlíšiť tie, ktoré sú vôbec pre spor rozhodné. Z týchto rozhodných skutočností potom môže vylúčiť tie, o ktorých medzi účastníkmi nebol spor. Podstatou zistenia skutkového stavu veci je teda úsudok sudcu o tom, ktoré z rozhodných a sporných skutočností sú pravdivé, t. j. ktoré z nich bude považovať za preukázané poznatkami získanými vykonaním jednotlivých dôkazov. Zákon nepredpisuje a ani dobre nemôže predpisovať pravidlá, z ktorých by malo vychádzať ako hodnotenie jednotlivých dôkazov, tak hodnotenie ich vzájomnej súvislosti. Je tomu tak preto, že hodnotenie dôkazov je zložitý myšlienkový proces, ktorého podstatou sú jednak čiastkové, jednak komplexné závery sudcu o vierohodnosti poznatkov získaných vykonaním dôkazov, ktoré sú potom podkladom pre záver o tom, ktoré skutočnosti účastníkmi tvrdené má súd za preukázané a ktoré tak tvoria zistený skutkový stav.

Základom hodnotiaceho postupu sudcu by okrem ľudských a odborných skúseností mali byť pravidlá logického myslenia, ktoré tradičná logika formuluje do základných logických zásad. Ide o zásadu totožnosti, ktorá vyžaduje, aby sa v určitej úvahe zachovával rovnaký význam použitých výrazov, zásadu vylúčeného sporu, ktorá vyžaduje, že v tom istom čase a za tých istých podmienok nemôže zároveň platiť nejaké tvrdenie a jeho protiklad, zásadu vylúčenia tretieho, podľa ktorej z dvoch protikladných tvrdení musí byť jedno

pravdivé, a zásadu dostatočného dôvodu, ktorá vyžaduje, aby každé pravdivé tvrdenie bolo dostatočne odôvodnené.

Vierohodnosť určitého poznatku získaného vykonaním konkrétneho dôkazu a teda aj jeho význam z hľadiska dôkazu pravdivosti či nepravdivosti skutkových tvrdení, súd hodnotí jednak izolovane, jednak v porovnaní s poznatkami získanými vykonaním všetkých zostávajúcich dôkazov. V prvom prípade ide o posúdenie vierohodnosti poznatku z hľadiska druhu dôkazného prostriedku a spôsobu, akým sa podľa zákona dôkaz vykonáva. Tak napr. pri svedeckej výpovedi sudca hodnotí najprv všeobecne vierohodnosť výpovede s prihliadnutím na to, aký má svedok vzťah k účastníkom a k prejednáwanej veci a aká je jeho rozumová a duševná úroveň, a ďalej vzhľadom na okolnosti, ktoré sprevádzali jeho vnímanie určitých skutočností, vzhľadom na spôsob reprodukcie týchto skutočností, na chovanie pri výpovedi a pod. Poznanky, ktoré získa týmto hodnotením obsahu svedeckej výpovede, potom sudca porovná s poznatkami, ktoré získal na základe hodnotenia ostatných dôkazov, a uváži, do akej miery sú tieto poznanky súladné či protichodné, vzájomne sa doplňujúce a pod. Výsledkom celkového hodnotenia dôkazných prostriedkov je záver o pravdivosti tvrdených skutočností, ktorý je podkladom pre záver o tom, či a do akej miery účastník splnil svoju povinnosť preukázať skutkové tvrdenia. Také hodnotenie dôkazov, ktoré vyznie v záver, že pravdivosť skutkových tvrdení nemožno potvrdiť ani vylúčiť, povedie k tomu, že rozhodnutie súdu vyznie nepriaznivo pre účastníka, ktorého pravdivosť tvrdení mala byť preukázaná.

Zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať z jeho skutkovými závermi, napr. namietat', že súd mal uveriť inému svedkovi, že niektorý dôkaz nie je pre skutkové zistenie dôležitý, že z vykonaných dôkazov vyplýva iné skutkové zistenie a pod. To znamená, že hodnotenie dôkazov a teda ani skutkové zistenia ako jeho výsledok z iných, než z vyššie uvedených dôvodov nemožno dovolaním úspešne napadnúť.

V prejednávanej veci je z obsahu mimoriadneho dovolania zrejmé, že generálny prokurátor uplatnil ako dovolací dôvod inú vadu konania, za ktorú označil nesprávne hodnotenie dôkazov prvostupňovým ako aj odvolacím súdom. Konkrétne poukázal na hodnotenie svedeckých výpovedí svedkov M. A. a J. A. vyčítajúc obom súdom, že ich výpovede, resp. ich časti nevzali do úvahy. Z odôvodnenia rozsudkov prvostupňového i odvolacieho súdu vyplýva, že oba sudy dostatočne, jasne a výstižne vysvetlili akými úvahami sa pri hodnotení označených dôkazov riadili a aké poznatky z nich vyvodili. Poznatok prvostupňového súdu, získaný výsluchom svedka M. A., ktorý tento súd považoval za rozhodujúci, a to že svedok nevidel, že by žalobca na stretnutí so žalovanou jej odovzdával nejaké peniaze, a s tým súvisiaci záver (aj v spojitosti s poznatkami plynúcimi z iných dôkazov), že žalobca nepreukázal svoje tvrdenie o odovzdaní žalovanej sumy žalovanej, bol výsledkom hodnotenia tohto dôkazu. Od uvedeného poznatku sa neodklonil ani odvolací súd doplnením dokazovania oboznámením dodatku k zápisnici o výsluchu menovaného svedka pred vyšetrovacím orgánom, pričom zo zápisnice z odvolacieho pojednávania je zrejmé, že účastníci prítomní na tomto pojednávaní nemali k doplnenému dokazovaniu žiadne návrhy a pripomienky. Rovnako poznatok prvostupňového súdu vyvedený z výsluchu svedka J. A., že vzhľadom na vzdialenosť miesta, kde mal stáť tento svedok, od miesta kde malo dôjsť k odovzdaniu peňazí žalobcom žalovanej, a vzhľadom na obvyklý ruch ulice, svedok nemohol vidieť, ako dva metre od bočného vchodu žalobca odovzdáva žalovanej peniaze (i s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobca tohto svedka v žalobe vôbec nespomínal), bol výsledkom hodnotenia tohto dôkazu. Z povahy voľného hodnotenia dôkazov (ako činnosti súdu vysvetlenej vyššie) vyplýva, že samo o sebe bez ďalšieho nezakladá vadu konania, preto ani nemôže byť spôsobilým dovolacím dôvodom. Keďže prvostupňovému ani odvolaciemu súdu nemožno vyčítať hodnotenie dôkazov v rozpore s pravidlami logického myslenia, mimoriadnym dovolaním namietané skutočnosti neboli z hľadiska existencie uplatneného dovolacieho dôvodu právne relevantné. Pretože dovolací súd skúmajúci existenciu iných väd konania aj z úradnej povinnosti, žiadne takéto vady, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezistil, mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora ako neopodstatnené zamietol.

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, keďže dovolateľ ani žalobca neboli v konaní úspešní a trovy žalovanej pozostávajúce z odmeny jej právnej zástupkyne za vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu nepovažoval, vzhľadom na to, že bolo len zhrnutím zo spisu zrejmých skutočností, za potrebné na účelné bránenie práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2011

JUDr. Rudolf Č i r ě, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová